

LZ/3- 2884-1.4.60.

V ý m ě r .

Aby se zabránilo škodám, které by mohly vzniknout na přírodních léčivých zdrojích peloidů a vod pro lázně B o h d a n e ě v mezidobí, než budou pro ně stanovena ochranná pásma a jiná ochranná opatření, stanovím podle § 14 odst. 2 zákona č. 43/1955 Sb., o československých lázních a zřídlech ve spolupráci s Ústředním geologickým úřadem a po projednání se zúčastněnými ústředními orgány a krajským národním výborem v Pardubicích tato prozatímní ochranná pásma:

I. Užší prozatímní ochranné pásmo.

1. Užší prozatímní ochranné pásmo zahrnuje oblast ložisek peloidů u Libišan, u Stéblové, u rybníka Oplatil a na území Rozkoš. Plošné vymezení této oblasti je provedeno na mapě M - 1 : 50.000, která tvoří nedílnou součást tohoto stanovení prozatímních ochranných pásem.

2. V užším prozatímním ochranném pásmu jsou zakázány všechny činnosti, které mohou rušit nebo jinak nepříznivě ovlivnit vydatnost, fyzikální vlastnosti, chemické složení anebo hygienickou nezávadnost přírodních léčivých zdrojů. Zejména jsou zakázány práce uvedené v § 18 odst. 2 vyhlášky ministerstva zdravotnictví č. 151/1956 Ú.l., o ochraně přírodních léčebných lázní a přírodních léčivých zdrojů a o jejich využití, zpřesněné v některých činnostech ustanoveními uvedenými v § 11 odst. 2 a 3, v § 18 odst. 1 a 3 a § 20 odst. 2 a 4 směrnic ministerstva zdravotnictví a Ústředního geologického úřadu o provádění vrtných prací, prací podléhajících hornímu zákonu a jiných zemních prací v oblastech přírodních léčivých zdrojů, vyhlášených úředním sdělením v částce 51/1959 Ú.l. (dále jen "směrnice"). V tomto pásmu je nutno mimo to udržovat dosavadní hladinu zavodnění a neprovádět zejména meliorace, odvodňování, hloubení studní. Ložiska peloidů u rybníka Oplatil a na území Rozkoš budou se zřetelem na dlouhodobě plánované zřízení vodní nádrže těžena přednostně.

II. Širší prozatímní ochranné pásmo.

3. Širší prozatímní ochranné pásmo zahrnuje oblast, jejímž účelem je zajistit bezpečnou ochranu peloidů chráněných užším prozatímním ochranným pásmem a přírodního léčivého zdroje vody. Plošné vymezení této oblasti je provedeno rovněž na mapě M - 1 : 50.000.

4. V širším prozatímním ochranném pásmu je dovoleno konat práce uvedené v § 18 odst. 2 vyhlášky č.151/1956 Ú.l. a práce uvedené v § 11 odst. 1, v § 18 odst. 1 a v § 20 odst. 2 směrnic, avšak jen po předchozím souhlasu Inspektorátu; bez takového souhlasu je dovoleno konat jen práce, které směrnice připouštějí. Při tom je nutno dbát o to, aby byla udržována dosavadní hladina zavodnění a omezeno provádění meliorací, jakýchkoliv odvodňovacích zařízení, hloubení studní, vrtů nebo jakýchkoliv výkopů pro stavební práce též v okolí užších prozatímních pásem, které by mohly narušit ochranu přírodních léčivých zdrojů; vodohospodářské zájmy s hlediska hospodaření vodou budou při tom respektovány. Na ochranu přírodního léčivého zdroje vody je nutno se vyvarovat hlubinných vrteb do hloubky větší než cca 250 m (kam v rozpukavém souvrství spodního turonu už by se mohly protlačovat tlakové vody z cenomanu); výjimka může být učiněna jen se souhlasem Inspektorátu.

Závěrečné ustanovení.

5. Stanovení prozatímních ochranných pásem bude vhodným způsobem zveřejněno a i s příslušnou mapou uloženo u místního národního výboru v Bohdanči, u okresního a krajského národního výboru v Pardubicích, u Ústředního geologického úřadu v Praze, u Ústředního báňského úřadu v Praze a u ministerstva zdravotnictví - Inspektorátu.

V Praze dne 21.dubna 1960.

M i n i s t r :

Dr. P l o j h a r v.r.

Důvodová zpráva .

Slatinné lázně Bohdaneč leží 14 - 15 km JZ od osy české křídové pánve, a to v oblasti elinitého tzv. labakého vývoje křídových souvrství . Proto tasmějši artéská hlubinná vrta sestihla vydatnější svodnělý horizont ve 330 m, v cenomanu. Jde o typ vody natriumkarbonátový, alkalickou termu s přirůstkou teploty odpovídající geothermickému stupni a se slabým množstvím CO_2 - 49 mg/l. Zřídlo za 45 let svého trvání zesláblo na vydatnosti, přetlaku i chemické koncentraci. Při výstroji artéské studni nebyla dobře uzavřena kvartérní prostá podzemní voda, která korodovala perforované pažnice a tak začal unikat artéský zdroj. Proto lze znovu podpořit návrh prof. Dr.Kynie na opatření náhradního zdroje vody. V každém případě však lze potřebu ochranného pásma stávajícího nebo příštího zdroje (dovrteného do podloží křídý) shrnout takto :

Dosavadní návrh prozatímního ochranného pásma, kruhového o poloměru 2 km. kolem zdroje alkalické therapy, nevyhovuje. Je třeba vzít v úvahu tektonické linie směru krušnohorského (cca h 4) a hlavní linie (h 9), jež je v souvislosti s efusemi mladých vyvřelin (Kunětická hora a další žilné výskyty) SV a V od Bohdanečské pánve. Tato hlavní porucha přivádí do basálního cenomanského souvrství křídového útvaru kysličník uhličitý, který některé vody (např. zaniklý zdroj v Sezemicích) intenzivně proplynuje, do jiných tektonických ker (v jedné laži Bohdaneč) proniká jen v nižším množství. Protože režim zřídla v Bohdaneči je hluboké zakotven (snížení vydatnosti zdroje je důsledkem přirozeného stárnutí studny a výše uvedených závad ve výstrojení vrtu), není třeba omezovat jakékoliv terénní práce a úpravy v lázních a jejich okolí. Proto stanovení užšího ochranného pásma se nejeví účelným. Je třeba stanovit pouze území ve smyslu širšího pásma. Ve vyznačené oblasti (vytýčení na základě předpokládaných tektonických linií kry, v níž je navrtené zřídlo) je třeba se vyvarovat hlubinných vrteb (jiné funkce než pro navrvení nového zdroje minerální vody pro Bohdaneč) do hloubky větší než cca 250 m (kam v rozpukaném souvrství spodního turo- nu už by se mohly protlačovat tlakové vody z cenomanu), které by v okolí zdroje mohly zatížit v dotyčné tektonické jednotce české křídové pánve snížením artéského tlaku a tím i vydatnosti artéského přelivu bohďanečského vrtu.

Druhým, a to ještě významnější složkou ochrany slatiných lázní v Bohdanečích je potřeba ochrany stávajících ložisek slatiny u Libišan a dále též v případě jejich úplné exploatace (která nebude v daleké budoucnosti) dalších ložisek vhodných jako rezervy pro těžbu (dvě slatiniště v prostoru SV od lázní, dále u bývalého rybníka Oplatil a u železniční stanice Stéblová).

Zbytky rostlin ostřice, sítin, rákosu, řašeliníka) po odumření ve stojaté vodě za nepřístupu vzduchu se přeměňují v rašelínu (slatinu) a tak se pomalu doplňují a regenerují vytěžené plochy slatiniště, jež se dočasně přeměňují ve vodní plochy a pozvolna znovu zarůstají. Hlavní faktor, který je třeba chránit, je tedy savodňní plochy slatinišť. Rašeliniště Luka již od Libišan, jež byla v dosavadním návrhu ochranného pásma navržena k ochraně, jsou z větší části odvodněná a tím přeměněná v louky a pastviny. Tam, kde se zbytky slatiny v této oblasti těží pro získávání ústrojné hmoty ke kompostování, není nutno tomu v tomto prostoru jižně od Libišan bránit.

Je však třeba udržovat dosavadní hladinu zavodnění a omezit provádění meliorací, jakýchkoli odvodňovacích zařízení, hloubení studní, vrtů nebo jakýchkoliv výkopů pro stavební práce ve vyznačených prostorech slatinišť a jejich bezprostředního okolí. Mocnost slatiny u Stéblové a bývalého rybníka Oplatil (úprava odvodňováním je tu velmi obtížná) je 1,8 - 2,8 m, tedy větší než v těžném prostoru u Libišan (kde je kolem 50 - 70 cm). V těsné blízkosti lázní (Rozkoš) je sice vrstva slatiny menší a jde o slatinu mladší, přesto však vzhledem k blízkosti ke spotřebišti třeba prostor chránit.

Všechna navržená prozatímní ochranná pásma, vytýčená dle uvedených kritérií jsou vedena podle cest a jiných komunikací, potoků a pod.

